

Taak en wezen van de partij.

(Vervolg van No. 13)

In de komende revolutionaire strijd voor de verovering van de macht moet de arbeidersklasse nieuwe organen ontwikkelen, organisaties, die de bedrijfsdemocratie als uitgangspunt hebben, maar die een veel breder werkingsterrein hebben dan het afzonderlijk bedrijf. Zoals het kapitalisme de gehele economie tot een onverbreekelijk geheel aan elkaar heeft gesmeed, waaraan het functioneren van het afzonderlijk bedrijf volkomen ondergeschikt is gemaakt, zo kan de bedrijfsdemocratie der arbeiders slechts bestaan, wanneer zij de grenzen van het afzonderlijk bedrijf weet te overwinnen en een even stevige band tussen deze bedrijven weet te smeden. De organisatie die daartoe nodig is, kan niet door een besluit worden opgericht en evenmin kan zij spontaan, zonder voorafgaande voorbereiding worden geboren. De eenheid der arbeiders is slechts binnen het afzonderlijk bedrijf een natuurlijke en spontane; de eenheid over de grenzen der bedrijven heen moet in moeizame strijd worden veroverd. In hun acties tegen het georganiseerd kapitaal moeten de arbeiders deze nieuwe eenheid formeren en verstevigen en iedere verdieping en verbreding van hun georganiseerde eenheid levert de grondslag voor een verdere verdieping en verbreding van de strijd. Nodig is echter, dat de arbeiders juist deze organisaties, die de eenheid tussen de verschillende bedrijven samenvatten in eigen handen houden, daar anders de gehele bedrijfsdemocratie, ook die in het afzonderlijk bedrijf, ten dode is opgeschreven. Want daar iedere actie staat of valt met deze georganiseerde eenheid tussen de bedrijven, daar de arbeiders in ieder afzonderlijk bedrijf in hun acties geheel en al afhankelijk zijn van de actieve steun van de kameraden in andere bedrijven, is het volkomen uitgesloten, dat een organisatie, die de verbanden tussen de verschillende bedrijven niet als een functie der strijdende arbeiders zelf uitoefent nog in enig ander opzicht een instrument in de handen der arbeiders kan blijven.

33. De nieuwe organisatie kan zich slechts ontwikkelen in een voortdurende strijd tegen het georganiseerde kapitaal. Iedere nederlaag, iedere overwinning ook, in een poging te verhinderen dat het kapitaal hem toch in een nederlaag omsmeedt eist samenwerking, georganiseerde samenwerking tussen de strijdende arbeiders in de verschillende bedrijven, interlocaal, zelfs internationaal. Naarmate zij deze arbeiders weerloos aan zich uit. Het ingrijpen van deze organisaties en het nog niet geheel verloren vertrouwen van de arbeiders in hun bruikbaarheid zal nog menige nederlaag ten gevolge hebben. Maar ook uit deze nederlagen

kende. Zo groeien hand in hand de acties en hun organisatie en gelijk daarmee groeit het bewustzijn van de arbeiders dat deze organisatie noodzakelijk is, en dat zij slechts succesvol kan zijn wanneer de arbeiders haar geheel in eigen handen houden. Want ook dit is een in de strijd telkens herhaalde ervaring. In deze strijd zal de arbeidersklasse naast de tijdelijke successen nog tal van nederlagen hebben te incasseren, nederlagen, die zo zwaar kunnen zijn, dat al het tot dusver bereikte schijnbaar wordt vernietigd, maar ook de zwaarste nederlaag is niet volkomen, wat er geweest is aan strijd, wat er geweest is aan organisatie, leeft voort in de hoofteden der arbeiders. Slechts is er besef, dat gemaakte fouten, tekortkomingen, in volgende acties moeten worden vermeden, dat de strijd in de toekomst nog breder nog krachtiger moet worden georganiseerd. En ook de organisatie zelf wordt zelden geheel vernietigd. Van de vroegere vanuit de massa's georganiseerde verbanden blijven altijd nog wel enkele draden over, in stand gehouden door bewuste revolutionairen in de verschillende bedrijven: deze draden vormen het uitgangspunt, waaromheen zich in latere acties de nieuwe organisaties kunnen kristalliseren. Dan schijnt het alsof de nieuwe organisatie plotseling uit het niet verrijst, schijnbaar spontaan, terwijl in werkelijkheid de vroegere massa-actie waaruit de zwakke verbindingsdraden als de resten zijn overgebleven, als een noodzakelijke voorwaarde vooraf moest gaan.

34. Zo is er een onverbreekelijk verband tussen de drie elementen van de bevrijdingsstrijd der arbeiders, de groei van de massa-actie, de groei van de organisatie en de groei van het bewustzijn. Alle drie moeten zich doorzetten, niet alleen tegen de politieke en economische macht van de kapitalistische staat, maar ook tegen zijn bondgenoten in de vorm van de oude partijen en vakverenigingen. Deze trachten telkens weer de strijd van de arbeiders te breken, zij trachten hem de wind uit de zeilen te nemen door het stellen van eisen en het openen van onderhandelings, hopende, het proletariaat zo af te houden van de zelfstandige actie, waarmee zij het kapitaal voor voldoende feiten stellen; en wanneer deze organisaties in enkele gevallen de strijd schijnbaar steunen zijn zij nog gevaarlijker. Want door alle functies, die door de strijdende arbeiders moeten worden uitgeoefend aan zich te trekken, leveren zij deze arbeiders weerloos aan zich uit. Het ingrijpen van deze organisaties en het nog niet geheel verloren vertrouwen van de arbeiders in hun bruikbaarheid zal nog menige nederlaag ten gevolge hebben. Maar ook uit deze nederlagen

zullen de arbeiders leren, zij zullen leren, de absolute noodzaak der strijdfuncties in eigen hand te houden, ook de organisatie der verbanden tussen de bedrijven. Zo worden de arbeiders toch telkens weer gedwongen tot het opbouwen van hun eigen organisatie, materieel in daadwerkelijke machtsformaties, geestelijk in de hoofteden in het besef van zijn absolute noodzaak en het wezenlijke van zijn inhoud. Zo groeit in de strijd de organisatie, materieel en geestelijk en met de organisatie groeit de strijd.

35. Er is geen verschil tussen deze in de strijd groeiende organisatie en de organisatie, die de arbeiders zullen moeten gebruiken voor de regeling van de economie, wanneer de klassenstrijd eenmaal op deze hoogte is gekomen, waar de arbeiders tot dergelijke maatregelen kunnen voortschrijden. In de strijd ontwikkelen zij de organisatie, die ook voor dit doel kan worden gebruikt. Juist omdat deze organisatie ook nodig is voor de machtsuitoefening en omdat zij slechts in een langdurige worsteling tegen het kapitaal tot ontwikkeling kan komen is de „heroïsche periode” van de proletarische revolutie, waarin het proletariaat door één enkele grote actie kon trachten de gehele maatschappij aan zich te onderwerpen, definitief voorbij. De praktijk van de massa-actie heeft voorgoed gebroken met de uit het burgerlijk tijdperk overgenomen illusie dat de revolutie één grote heldhaftige daad kan zijn, zij wordt daarentegen een moeizaam proces van strijd, van organisatie, van bewustwording in voortdurende opeenvolging van schijn-overwinning en schijn-nederlaag. Geen overwinning, geen nederlaag is echter definitief, want alle zijn zij slechts het uitgangspunt voor verdere strijd, tot dat de arbeidersklasse werkelijk in staat is de verschillende maatschappelijke economische en politieke functies door middel van haar organisaties aan zich te trekken. *Wordt vervolgd.*

DESERTEURS.

Een veertiental jonge militairen, die bij vertrek van de 7 December-divisie thuisbleven, hebben ter rechtszitting verklaard tegen uitzending naar Indonesië te zijn „omdat zij de Indonesiërs hun vrijheid niet wilden ontnemen”. Zij waren er zich van bewust, dat zij naar Indonesië werden gezonden, om de bewoners van dat land te helpen onderwerpen. Zij weigerden en hadden daar drie jaar van hun vrijheid voor over.

Alleen met onbewuste „eenvoudige jongens” kan het gezag van het Hollandse koloniale kapitaal opnieuw in Indonesië gevestigd worden.

V. S. V. NIEUWS.

De V.S.V. Haarlem geeft op 3, 10 en 17 April a.s. een cursus-avond over het onderwerp „Ontwikkelingsperioden der Jeugd”. Zaal „De Nijverheid”, Jansstraat.

12 APRIL 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 15

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f.1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te Aldam

Sombere vooruitzichten.

Zover zijn we dan nu! In de dagbladen druppelden, eerst langzaam, af en toe zelfs tegengesproken, de berichten doot, dat het met de economische politiek niet goed gaat. Berichten en geruchten maakten bekend, dat het bestaande peil in de voedselvoorziening en voorziening in andere levensbehoeften niet zou kunnen worden gehandhaafd. Thans staan de bladen in het teken van de economische debacle. In het bijzonder „Het Parool” van Zaterdag 29 Maart wordt door zijn redactie in het „sombere beeld” van „Sein: Onveilig!” gesteld. Maar ook „Het Handelsblad” van die datum brengt, „gedistilleerd”, maar tenslotte concreter, de berichten omtrent het komende grote onheil voor „het Nederlandse Volk”. Het doet dit onder de titel: Deviezenpositie dwingt tot versobering. Invoer van koffie, cacao, rijst en auto's zal worden stopgezet. Aanmaak en distributie van eenheids-surrogaat-koffie. Verminderde invoer van thee. Einde van de distributie van eieren.

Zover zijn we dan nu! Een regering, samengesteld uit de beide partijen, die daarvoor volgens jarenlange sociaal-democratische propaganda van democratisch standpunt gezien de aangewezen partijen waren. Een staatspolitiek van geleide economie, die de bedoeling heeft regelend op te treden in de vrije kapitalistische conjunctuur. Een politiek, die beoogt, in stede van de vroegere sociale tegenstellingen van rijkdom en armoede, meer welvaart en bovenal grotere sociale rechtvaardigheid te brengen.

Zover zijn we dan nu! Wanneer tien jaren geleden mannen als Colijn, Ruijs, Welter e.s. de Nederlandse arbeidersklasse plannen had durven voorleggen als nu worden doorgevoerd en door de „democratische pers” worden aanbevolen, dan zou een storm van verontwaardiging door dit kleine land zijn gegaan.

Zover zijn we dan nu! Nog is de Nederlandse arbeidersklasse niet hersteld van de fysieke en psychische gevolgen van de oorlogssellende. Nog is de voedingswaarde, van wat men „ons levens-

middelenpakket” noemt, beneden het voor normaal werkende mensen noodzakelijke. Nog staat het er met de kledingvoorziening in de arbeidersgezinnen belabberd voor. Nog zijn in de huishoudingen de allernoodzakelijkste gebruiksartikelen niet of in totaal genuëerde staat aanwezig. Nu klinkt het door „de overheid” geïnspireerde woorden „minder gebruiken, soberder leven, harder werken, invoering van tarievenstelsels en prestatielonen, surrogaat-levensmiddelen, en..... spaar-campagnes”.

Het „Vrij, Onverveerde Parool” voegt daar aan toe: „Het is natuurlijk heel gemakkelijk een kleine groep van kapitaalbezitters aansprakelijk te stellen voor de moeilijkheden, waarin ons land zich bevindt, door er op te wijzen, dat zij te weinig medewerken bij het verkrijgen van dollarsaldi. Doch ons volk moet er van worden doordrongen, dat wij er nooit zullen komen met een beroep te doen op één bepaalde groep van de bevolking, doch dat wij ons allen tot het uiterste zullen moeten inspannen, om de moeilijkheden te boven te komen.”

Er moet kapitaal gevormd worden. Er moet dus versoberd worden. De liefde kan niet van één kant komen. Aanpassen en franjknippen.

Is het dan niet waar, dat alleen arbeid en spaarzaamheid er ons bovenop kunnen brengen?

Wij antwoorden, herinnert ge U nog de weg, die de Duitse arbeidersklasse is gegaan onder de vervullingspolitiek der Duitse sociaaldemocratische partij ten aanzien van het vredesverdrag van Versailles? Weet ge nog hoe schaamteloos die partij uiteindelijk door het fascisme van de kaart werd geveegd? „Harde

maatregelen” achtte ook zij voor de Duitse arbeidersklasse destijds nodig en toen ze haar plicht tot het einde had vervuld, toen kon ze gaan en stortte de Duitse arbeidersklasse daarbij in het verderf.

Nu schrijft ook hier „Het Parool”, dat „harde maatregelen nodig zijn”. En zij vraagt zich af, wie deze kan doorvoeren. Haar conclusie is:

„Het is duidelijk, dat moet een linkse regering doen; elke andere gaat aan onluststakingen te gronde.”

En verder: „De partij van de Arbeid moet beseffen, dat zij in deze situatie een sleutelpositie inneemt. Alleen zij kan de volkskracht wekken, die vandaag nodig is en dan nog alleen, indien zij alle kwaliteiten van talent en karakter concentreert. Wanneer men deze kans verzuimt, zal het vertrouwen in het nieuwe socialisme van de geleidelijke ontwikkeling, het socialisme dat wordt gesteund door alle bij de arbeid betrokken volkgroepen, snel worden ondermijnd. Dan blijft slechts over het wanhoopssocialisme van de gedesillusioneerde massa, d.w.z. het communisme.”

Allereerst stellen wij vast, dat naar het oordeel van „Het Parool” er dus maar één partij, n.l. de Partij van de Arbeid is, die de arbeidersklasse, naar haar oordeel, tot de aanvaarding van deze verscherpte uitbuitingspolitiek kan kneden.

Wij zijn het daar niet mee eens, maar de toegedachte rol is duidelijk genoeg. Telkenmale, wanneer het Amerikaanse kapitalisme zijn crediet Schroeven aantrekt, mag de Partij van de Arbeid de arbeiders verder tot vervulling en aanpassing brengen.

En hoezeer „Het Parool” al vertrouwd is met de gedachte, dat wij in feite slechts een afhankelijk filiaal zijn van het Amerikaanse imperialisme, blijkt uit het slotartikel.

„Wij zullen dan met andere delen van Europa verdrinken in die strijd van klasse tegen klasse, zonder uitweg, die slechts door een nieuwe wereldoorlog kan, maar dan ook zal worden beëindigd.”

„Dit inzicht moet ook het uitgangspunt zijn van onze buitenlandse politiek. Wij staan in zeker opzicht in de positie van Turkije en Griekenland. Wij worden

Uit de inhoud:

1. Geestelijke slavernij.
2. Aan het derde front.
3. De opbouw.
4. Strijd om de macht in de E.V.C.

Geestelijke slavernij.

De „vastenbrief“ van het Rooms-katholieke episcopaat in Nederland van 16 Febr. j.l. is één grote aanklacht tegen het communisme.

Het ligt voor de hand, dat wij hier een duidelijk onderscheid moeten maken tussen de soorten „communisme“, welke men kent en welke ook de bisschoppen kennen, al zou het kunnen schijnen, alsof zij ze met elkaar verwarden. Enerzijds gaat de strijd van de kerk tegen het communisme als maatschappijbeschouwing, anderzijds tegen de Russische staat.

Dit laatste zou ons kunnen verbazen. De z.g.n. socialistische Russische staat berust immers in zijn opbouw op eenzelfde principe als de Rooms-katholieke kerk: Alle macht komt in feite van boven, en wordt langs hiërarchische weg (hiërarchisch wil letterlijk zeggen: volgens de heilige ordening) overgedragen naar minder hooggeplaatsten en zo verder, tot men ten slotte de „leken“, de „domme massa“ bereikt, in wier belang alles geschiedt, doch die geen enkel „recht“ en vooral geen macht hebben om — binnen die officiële ordening — hun stem te verheffen en in woord en daad te protesteren tegen wat door den „Onfeilbare“ of den „Wijzen Leider“ wordt besloten. Wat betreft de Russische staatsideologie moet dus worden vastgesteld, dat zij niet in principiële tegenstelling staat tot de geestelijke inhoud van de kerkleer. De richting van het denken, de banen, welke de gedachten volgen of althans moeten volgen, zijn dezelfde: Alle heil komt van boven, waar men alles weet, alles of veel kan en het beste voor iedereen wil. Wil men dus iets bereiken, dan begint men automatisch niet bij zich zelf, door met zichzelf te rade te gaan, wat er gedaan moet worden, doch dan wendt men zich tot den (geestelijken of wereldlijken) superieur. Zo is het bij de Rooms-katholieken volkomen normaal, dat een geestelijke „adviseur“ is van een toneelclub, een wandelsportvereniging, enz. Het ligt zo in de gedachten der mensen, dat zij niet zien, hoe het anders zou moeten zijn. Het is nu eenmaal zo en waarom zou men het veranderen?

In Rusland groeit ook de vriendschap tussen de leiders van de staat en die van de daar heersende kerk, de Grieks-katholieke of orthodoxe. Deze kerk nu is een

loot van dezelfde stam als de Roomse. De splitsing tussen beide, welke in de Middeleeuwen plaats vond, was niet zozeer het gevolg van ideologische meningsverschillen, maar van de bestaande internationale machtsverhoudingen. Na de val van het Romeinse Rijk bleef in het Oosten het Byzantijnse Rijk (of Oost-Romeinse Rijk) nog duizend jaar bestaan. Hier zette zich de Romeinse traditie voort. De keizer had de absolute macht, de ganse organisatie van de maatschappij was grotendeels intact gebleven en typische verschijnselen, zoals die zich in het Westen voordeden, met name de geestelijke verarming, de achteruitgang in ontwikkeling, bleven er beperkt of traden helemaal niet op. Het gevolg ook hiervan was, dat de staat, het staatsapparaat, zijn oude bestuursfunctie kon handhaven. De keizer regeerde, en hij had geen hulp nodig van geleterde geestelijken om zijn administratie in stand te houden. Een uitgebreid ambtenarenkorps, slaafs gehoorzaam, stond tot zijn beschikking.

Ook in de verhouding tot de kerk bleef hier de oude toestand bestendig. Weliswaar genoot de kerk groot aanzien en had zij grote macht, maar de keizer bleef nummer één. Hij benoemde de patriarchen (kerkvorsten), te weten die van Rome, van Constantinopel (de hoofdstad van het rijk), van Antiochië, van Jeruzalem en van Alexandrië. Na het geweldige offensief der Arabieren, die Egypte en Syrië aan het Byzantijnse Rijk ontnamen, en deze gebieden Mohammedaans maakten, bleven van de patriarchen alleen de eerste twee over.

De politieke en militaire ontwikkeling deed de macht van den keizer ook in het Westen (Italië) verslappen, kort nadat een begin was gemaakt met het herstel van het oude Romeinse Rijk, en Rome werd meer en meer bedreigd door Germaanse legeraanvoerders (ongeveer 650). De patriarch van Rome, die de titel paus had aangenomen, maakte zich meer en meer onafhankelijk van den keizer te Constantinopel, die hem noodgedwongen in zijn strijd tegen de belagers alleen had gelaten. De geweldige uitbreiding van de kerk over West-Europa (Spanje, Frankrijk, België, Nederland, West-Duitsland, Engeland en Ierland) maakte den paus tot geestelijk heerser over een veel groter gebied.

aangevallen door dezelfde gevaren, al liggen die bij ons dan wat meer verborgen, wil zij indirect zijn.

Daarom zal volgens dit blad, Amerika ons credieten moeten geven. En dat zulden, zo als vanzelf spreekt, voornamelijk militaire credieten zijn. Daarom alleen, cijfert „Het Parool“ ons voor: „wat Mars ons kost“, n.l. driemaal zoveel als in 1939.

Waarom zouden wij dus van Amerika, in wiens kielzog wij moeten varen, niet

bied dan dat van den patriarch van Constantinopel, die onder de voortdurende „bescherming“ en invloed van den keizer stond.

Zo werd de Paus van gelijke tot meerdere. Zijn machtsaanspraken werden ideologisch gefundeerd op de veronderstelling dat Petrus de eerste bisschop van Rome was. Dit steunt weer op de bijbeltekst, waarbij Jezus Petrus de rots noemde waarop de kerk gebouwd werd.

De steeds grotere onafhankelijkheid van den paus van den keizer te Constantinopel (zo werd Rome in de achtste eeuw niet meer door dezen, maar door den Franckischen koning beschermd) leidde tot moeilijkheden. Want terwijl de keizer zijn patriarch voortdurend in bedwang kon houden en hem tot een werktuig in zijn politiek kon maken, streefde de paus ook naar de heerschappij in het Oosten. De botsing was hevig. Ten slotte kwam het tot een splitsing in de kerk tussen Oost en West, tussen „Grieks“ en „Rooms“.

Rusland nu werd vanuit het Oosten bekeerd. De kerk werd daar dus op dezelfde wijze ingericht als die van Byzantium. Zij stond dus los van Rome.

Wanneer wij de ideologische verschillen tussen Grieks-katholiek en Rooms-katholiek beschouwen, dan zien wij, dat deze veel kleiner zijn dan tussen b.v. Rooms en Calvinistisch. Het Calvinisme was een geestelijke revolutie tegen Rome, en stelde zich dus scherp tegenover de oude kerkleer. De splitsing tussen Grieks en Rooms (schisma genoemd, d.w.z. splijting) was niet zozeer het gevolg van geestelijke tegenstellingen als wel van machts tegenstellingen. De beide kerken hebben dus zeer veel gemeenschappelijke kenmerken.

Na de val van Byzantium werd de Russische kerk het voornaamste bolwerk van het Grieks-katholicisme. Ook daar kwam een patriarch, dus opperste kerkvorst, te Moskou. Doch tevens kwam deze in feite volkomen onder den tsaar te staan. De kerk was een zeer bereidwillige helper van de tsaren.

1 MEI VERGADERING TE AMSTERDAM.

Omtrent de 1 Mei vergadering die te Amsterdam gehouden zal worden door de samenwerkende organisaties: Ver. Vrije Soc., Ned. Bond v. Vrije Soc., en Spartacus kunnen wij nog het volgende mededelen:

Het programma bestaat uit: zang door de zangverenigingen „Steeds Voorwaarts“ en „De Boog“, declamatie, tableau, muziek en twee sprekers.

De vergadering wordt gehouden in „Frascati“ (Nes), Amsterdam C., aanvang half acht. Zaal open zeven uur.

Entree veertig cents, bel inbegrepen. Kaarten verkrijgbaar bij de lopers en via Postbus 7046, adm. Spartacus.

De revolutie van 1917 betekende dan ook voor de kerk een geweldige klap. Een klap in tweeërlei opzicht: Enerzijds was de vrijmaking van het proletariaat (de zelf-vrijmaking wel te verstaan) een aanslag tegen de ook door de kerk zo hartstochtelijk gepredikte onderwerpenheid. Waar de werkers hun lot zelf in handen nemen, waar zij de verantwoordelijkheid grijpen in plaats van zich als willoze werktuigen, gevangen in de boeien van een „onvermijdelijk“ en door god gewild lot (waarvoor later, in de hemel, dan de beloning wel zal komen), te laten gebruiken, groeit ook de geestelijke vrijheidsdrang. Voor een krachtig godsdienstig leven is daar geen plaats meer; de revolutie zelf is tot een religie geworden.

Maar anderzijds is de tegenstand van de kerk tegen de revolutie ook te verklaren uit het feit, dat zij met handen en voeten aan de half-feodale maatschappij was gebonden. Wij kunnen deze positie van de kerk vergelijken met die van de Rooms-katholieke kerk in Frankrijk tijdens de grote burgerlijke revolutie van 1789 en die van de huidige Spaanse kerk. In beide gevallen berustte de macht van de geestelijkheid op haar enorme rijkdommen, welke in de typische „waarde“ van een feodale maatschappij, n.l. in grond, waren belegd. Vooral de „hogere geestelijkheid“ (bisschoppen en abten van kloosters) waren — en zijn ook nu nog in het half-feodale Spanje — contra-revolutionair. (De „lagere geestelijkheid“ stond en staat dikwijls aan de kant van de meer progressieve elementen.) De belangen van de machtige geestelijken en die van de adel zijn in een feodale maatschappij dezelfde.

Toen dan ook in Rusland de revolutie werd omgebogen en de arbeiders weer teruggestoten werden tot volkomen machteloosheid, toen de partij en de staat de algehele leiding van de maatschappij op zich namen, bleef de kerk aanvankelijk weigeren om zich aan de nieuwe verhoudingen aan te passen.

De staat, die, als elke onderdrukkende macht, een gewijd karakter nodig heeft (men denke aan de „van god over U gestelde machten“) kon dus in Rusland de kerk niet te zijnen gunste gebruiken. Men probeerde het toen met een soort leidersverering, zoals wij die ook in nazi-Duitsland zagen: De van god gegeven Führer, die een soort Christus-verschijning zou zijn en als man gods op aarde de goddelijke „door de voorzienigheid gewilde“ ordening zou doorvoeren. De dood van Lenin bood een schitterende gelegenheid voor een heiligenverering, waartoe zijn gemummificeerd lichaam in Moskou te kijk gesteld werd. Nog steeds is het een soort bedevaartplaats. In dit verband moeten wij ook denken aan het feit, dat in een Mohammedaanse streek van Rusland in schoolboekjes „haaltjes“ stonden, welke inhoudt kwam, dat Allah (god) de mensen leken had gezonden om hen uit hun armoede op te heffen en gelukkig te maken.

Het ligt voor de hand, dat deze nieuwe religie moeite had om zich door te zetten. Met name op het platte land, waar de

AAN HET DERDE FRONT.

Dertien April is het vijf jaar geleden, dat midden in de tweede wereldoorlog door de Duitse imperialistische overweldigers, een achttal revolutionair-socialisten, te Amersfoort werd gefusilleerd. Nadien zijn nog meerdere kameraden het slachtoffer geworden van de fascistische terreur.

Terwijl de proletariërs van welhaast de gehele wereld opgehitst door hun bourgeoisie voor de tweede maal binnen 25 jaar elkaar naar het leven stonden en daardoor zelf op een ongekende wijze leed, verderf en vernieling brachten over de mensheid, waren het hier en daar verspreid, enkelen die trouw bleven aan het beginnel van internationale saamhorigheid en die vasthielden aan de gedachte, dat de strijd tegen het kapitalisme, de klassenstrijd van de arbeiders, ook en juist haar wezenlijke waarde moest vinden, wanneer de bezittende klasse in haar imperialistische tegenstellingen, de „onhoudbaarheid“, de beestachtigheid, het barbarisme van haar stelsel ten toon sprongde.

De oude politieke partijen van het proletariaat onverschillig of zij behoorden tot de sociaal-democratie of de derde internationale, geheel het vakverenigingsorganisme, alles had zich in dienst gesteld van de eigen heersers, de eigen bourgeoisie. Met een vloedgolf van schone beloften voor na de oorlog, hielden zij de arbeiders op, dreeven hen in de wapenfabrieken, lieten de vloeten bemannen, dreeven de proletariërs in het vuur en bezetten zelf posten in de oorlogsministeries.

Verwarring en angst maakt zich meester van velen van die revolutionairen, die voor het uitbreken van de oorlog zich hadden bedronken aan de waarachtige moed van de Luxemburgers en Liebknechts uit de vorige wereldoorlog, doch in de beslissende uren de kracht misten, woorden in daden om te zetten. Zij trokken zich terug, scholen weg, vonden in de uiterste consequentie van het Duitse imperialisme, het fascisme, gerede aanleiding hun sympathie te uiten voor het imperialisme van Engeland en Amerika.

Anderen konden in verband met hun beoordeling van Rusland, de tweede wereldoorlog niet herkennen als een algemene imperialistische wereldstrijd en worstelden met het verlangen, desnoods door bereidheid om in de amunition en andere oorlogsbedrijven te werken, de z.g. Sovjet-Unie te verdedigen.

Benzaam werd het in de rijen van de onverzoenlijke klassenstrijders. En dit is het grote en het goede, dat in die verschrikkelijke jaren door de kleine groep in Nederland, werkende onder de klare naam „Het

boerenbevolking, alteminst reden had om zich over de „nieuwe tijd“ te verheugen, klampte men zich vast aan de kerk der vaders, die als een troost te midden van alle ellende (men denke b.v. aan de verhogering van miljoenen boeren!) bleef bestaan.

Derde Front“, is verricht. Zij heeft zich geheel en onvoorwaardelijk van het uitbreken van de oorlog af, ingezet voor het handhaven van internationalisme en klassenstrijd. En velen van hen hebben hun overtuiging en ideaal beleden tot het bittere einde. In de geschiedenis van de arbeidersbeweging hebben zij daarmede een plaats verkregen, waarvan de betekenis nu, in deze periode van verwarring en betrekkelijke daadloosheid van de klasse moeilijk ten volle is te waarderen.

Nog is de vrede tussen de imperialisten niet hersteld. Op de puinhopen die de oorlog achter liet, boven het ontzaglijke leed dat, in plaats van de beloofde welvaart en sociale rechtvaardigheid, de miljoenen misleiden teistert, vinden diplomatieke besprekingen plaats, tussen de vrienden van voorheen, de imperialistische tegenstanders van nu. De verlangens van ieder der partijen om de herverdeling van de wereld te doen plaats vinden overeenkomstig hun eigen machtsbegeren, brengen de nieuwe dreigende wereldoorlog reeds dag aan dag dicht bij.

Diep is de algemene teleurstelling. Groot is het gevoel van onmacht van alle eenvoudige mensen. Ontzaglijk is de vrees voor de onmeetbare verschrikkingen, die een nieuw wereldconflict over het mensdom zal brengen.

Waar is „Het Derde Front“?

Het Derde Front. Het heeft geen zin mee te doen aan een concurrentiegeest ten einde hen, die dapper in de achter ons liggende oorlogsjaren de strijd voor internationalisme en klassenstrijd voerden, te benutten voor eigen partij of organisatie. Behoren zij tot hen, of behoren zij tot ons? Nogmaals, het heeft geen zin en wij zullen er niet aan mee doen. Het heeft geen zin en het is onjuist. Wel menen wij goed te doen, dit te motiveren, in de hoop dat er iets van zal worden begrepen, ook buiten onze eigen kring.

Er zijn voor ons geen heiligen die niets dan goed deden. Er zijn voor ons en er waren voor ons geen alwetenden, geen onfeilbaren. In de strijd van de arbeidersklasse worstelen de klasse zelf en haar leden, onverschillig of zij staan of stonden op belangrijke of minder belangrijke posten, met vraagstukken die, soms verkeerd worden opgelost. Daarbij komt, dat oude verhoudingen vergaan en nieuwe situaties zijn ontstaan. Het kapitalisme zelf geeft in zijn historie grote wijzigingen te zien. Wijzigingen in klassekrachten en klasseverhoudingen. Wijzigingen in de structuur van het stelsel. En dat alles is ondergeschikt aan de ontwikkeling van zijn productiekrachten.

Zomin als het opgaat, een willekeurige uitspraak van Marx in een zekere periode tot een absolute waarheid te verheffen, zomin kunnen betrekkelijke en soms schijnbare waarheden uit het verleden als blijvende axioma's worden aanvaard.

Niemand zal ontkennen, dat de rol van de vakvereniging in het jonge kapitalisme

een totaal andere was dan tegenwoordig, al valt over de oorzaak en de betekenis te praten. Niemand zal ontkennen, dat de rol van de parlementaire vertegenwoordigers der arbeiders in het jonge bloeiende kapitalisme een totaal andere was dan van de leiders van de Partij van de Arbeid of de C.P.N. En ook hier geldt, dat over de oorzaak en de betekenis te praten valt. Niemand zal ontkennen, dat massa-actie van de arbeiders in het jonge kapitalisme, met overwegend kleinbedrijf, iets totaal anders is, dan in het huidige kapitalisme met grootbedrijf en door de staat geleide economie. Maar wanneer het anders is, dan kunnen er ook andere consequenties uit volgen.

De gehele geschiedenis van het klassefront, het derde front, bevestigt dit. In een dialectisch proces, heffen zich oude strijd-vragen op en verschijnen nieuwe op de dagorde. Veel meer dan in een herdenkingsartikel mogelijk is, zou daarover te schrijven zijn. Zeker is, dat tus. in beide wereldoorlogen, tussen 1914 en 1945, veel in het kapitalisme is veranderd. Zeker is, dat de laatste oorlogsjaren en naoorlogs-jaren zulke nieuwe problemen aan de arbeidersbeweging heeft voorgelegd, dat ieder, die medestrijder is geweest en zijn verstand heeft gebruikt, daardoor sterk in zijn denken beroerd is. Dat geldt ook voor Sneevliet en de zijnen. En juist daarom is het onwaarschijnlijk te beweren, dat zij nu hier en daar zouden thuis behoren. Wij kennen iets van hun geestelijke worstelingen en wij menen daarom het recht te hebben dit te zeggen.

Wat ons echter bindt, is de onvoorwaardelijke trouw, die zij in de oorlogs-jaren betoonden ten aanzien van de internationale arbeiderssolidariteit; is, het vasthouden aan de klassenstrijd als de enige weg tot de overwinning over het kapitalisme; is, de herhaaldelijk en duidelijk uitgesproken gedachte dat wij niet moeten verlangen naar een herleving van de oude vooroorlogse organisaties, maar de wedergeboorte van de arbeidersbeweging vooral moeten zien, als het ontstaan van nieuwe strijdorganisaties vooral in de bedrijven.

Het Derde Front zal groeien. Het wordt een arbeidersfront een klassefront, waarin de arbeiders uit de bedrijven onder de druk van het staatskapitalisme hun eenheid zullen vinden. Tegenover het georganiseerde plan-kapitalisme zal zich, op de grondslag van de bedrijven, de arbeiders-macht organiseren. Alle macht aan de arbeiders, dat zal betekenen, dat zij, zich bewust van hun macht, in het economische leven de organen zullen scheppen, die een internationale vrije plan-economie zal verwirkelijken.

Wanneer de tijd met zich brengt, dat dit duidelijker tot de arbeiders zal gaan spreken, dan zullen zij ook waardering verkrijgen voor allen, die ook onder de moeilijkste omstandigheden, de vlag van het internationalisme, de vlag van de klassenstrijd getracht hebben omhoog te houden. Dan zullen dezen niet worden gezien als behorende aan een of meerdere partijen of groepen, maar als de voortrekkers van een strijdende klasse.

Zo maar een brief....

(II en slot)

Antwoord aan kameraad M. J. M. te Den B. (T.)

Zonder de andere, door je naar voren gebrachte, punten als onbelangrijk in een hoek te duwen, meen ik, dat buiten hetgeen reeds in ons weekblad werd behandeld, een drietal kwesties hierin nog kunnen worden besproken. Wellicht komt daarbij zijdelings dan nog iets van het overige ter sprake.

Daar zijn dan ten eerste de opmerkingen over de „massa“, het geloof in de massa en de verheerlijking der massa.

Het was verduvelend aardig om in dit verband in je brief te lezen, dat we te optimistisch zijn en dat een socialistisch geloof nodig is, om de feiten in al hun zwartheid onder de ogen te durven zien. Want een nogal vaak terugkerende critiek verwijt „Spartacus“ zijn pessimisme, zijn sombere zwartgalligheid! Welnu, wij menen, dat we noch zus noch zo zijn, maar dat de feiten, zoals ze zich aan ons voordoen en zoals wij menen, dat zij naar hun aard besproken moeten worden, somber-stemmend of hoopgevend zijn. Dat de beroerde „dingen“ overheersen, kunnen wij niet helpen en dat wij, in al die narigheid, een lichtpuntje soms voor de zon aanzien..... ach, het zij ons vergeven als menselijke zwakheid!

Met opzet heb ik in het artikel „Geweld of weerbaarheid“, dat je naar de jeen deed grijpen, het gebruik van de woorden „massa der mensen“ teruggebracht tot alleen de „arbeidersklasse“, omdat de meerderheid der bevolking nu eenmaal arbeider is. Dat kon ik met

recht doen, omdat de brochure daar ook voornamelijk over spreekt, al is het dan in volkomen negatief-critische zin.

Ook wij hebben geen geloof in de menigte der mensen, die genoeg nemen met wat krant, kerk, radio en film hun believen op te dienen. En dat mag je ons ook niet aanwrijven. Daarom hebben wij juist bezwaar tegen de opvatting van socialistische propaganda-organisatie, die Rees propageerde. Hij meent, dat in alle kringen de goedwillende individuen moeten worden opgezocht en dat deze als individu tot het socialisme moeten worden gebracht en als individu in hun milieu socialistische propaganda moeten voeren en het voorbeeld geven. Afgezien nu van het wenselijke en mogelijke van dit werk, is het stuitende in de brochure voor mij geweest, dat de arbeiders als vrijwel nutteloos voor het socialisme aan de kant werden gewerkt, met het gebruik van een woordkeus, die niet als een toevallige misgreep kon worden gepasseerd.

Wij proberen steeds ons tot onze klas-segenoten te wenden op een wijze, die aansluit op de punten, waarin zij een massa kunnen zijn, dat is dus, waar zij door hun levensbelangen min of meer gelijke gevoelens of gedachten hebben.

Ons bezwaar is dan ook, dat de meerderheid der werkende bevolking zich niet steeds persoonlijk bewust is van zijn lotsverbondenheid en zijn principiële gelijkheid met al degenen, die in dezelfde algemene verhoudingen leven. Een groot deel onzer propaganda richt zich dan ook op dit punt: de bewustmaking van de werkers van hun positie als eenling in

de maatschappij en als onverbrekelijk onderdeel van hun klasse.

Als wij nu het optreden der werkers als eenheid, als bewuste massa, die alle krachten inzet als een kracht tot het bereiken van een doel, — waarvoor de strijd doet allen de moeite waard wordt geacht — toejuichen en meestrijden en aanmoedigen, is dat dan een niet-gerechtigd geloof in de mogelijkheden der massa-activiteit?

En als wij uit de geschiedenis van de maatschappij en van de arbeidersklasse, de gevolgtrekking maken, dat op deze wijze het communisme kan worden geboren, is dat dan verheerlijking van de massa?

Wij kunnen dat, zonder zelfverblind-ing, maar met inachtneming van een uitgebreide kennis van mens en maatschappij, zoals die in de socialistische arbeidersbeweging is verzameld en bewaard, niet anders zien.

Wel zeer goed zijn we ons bewust van het feit, dat de arbeidersklasse nog niet in staat is de macht in de maatschappij te veroveren en dit te oefenen. Daartoe is nog zo het één en ander nodig en dat verzwijgen wij niet. Integendeel! Maar de gebreken der arbeiders breed uit-meten en de fouten in de strijd zo uitlog-gen, dat daaruit hun ongeschiktheid en onbekwaamheid voor hun „historische taak“ zou blijkbaar is onjuist en in strijd met de werkelijkheid.

Aansluitende hierop komt het tweede punt naar voren: de psychologie. We moeten ons meer verdiepen in de socialistische zielkunde, raadt je ons aan. Hieruit kunnen we leren ons gezichtsveld te verbreden en ons inzicht te verdiepen. In het algemeen zouden we te éénzijdig zijn, meen je, en ons teveel beperken tot economie en organisatie. Als we ons daarbuiten wagen, is het mis en zouden we vol verbazing zijn te bemerken, dat

er nog iets anders bestaat dan politiek en economie!

Op dit punt wil ik wijzen op de artikelen, die enige tijd geleden in „Spartacus“ zijn verschenen over „Proletarische massabeweging“, al schijnen die ook niet zo erg in je smaak te zijn gevallen. Dit neemt echter niet weg, dat er uit bleek, dat in onze kring deze zaken niet geheel en al aan de aandacht ontsnappen en in elk geval, dat we er een eigen kijk op hebben.

Wij zijn van mening, dat Freud en zijn medestanders, op menig punt waardevolle arbeid hebben geleverd, hetgeen niet verhindert, dat we op belangrijke punten het met deze school niet eens zijn.

Zo hebben we er bezwaar tegen, dat de methode van de psycho-analyse wordt overgebracht naar het terrein van de maatschappij. Hier moeten andere methoden van onderzoek, van ontleding, van diagnose en van genezing worden gebruikt. Hier gelden de uitkomsten der maatschappij-wetenschap en de gevolgtrekkingen, die daaruit gemaakt kunnen worden. Bij het verkrijgen van kennis van het onbewuste en bewuste ziele-leven der mensen, als individu, als menigte en als massa moeten wij dus gebruik maken van de historische en materialistische methode, die de factoren der samenleving, van de maatschappij, als de belangrijkste krachten in deze beschouwt.

Vanzelfsprekend voor ons, werken niet alle krachten in een maatschappij op elk individu op dezelfde wijze in. Niet alleen, dat ieder niet op de zelfde wijze met die krachten kennis maakt of deze in het geheel niet ervaart, maar ook het feit, dat elk individu een bepaalde kracht op een heel andere wijze ervaart, is voor ons van doorslaggevende betekenis, bij de studie van de „ziel“. Verschillende

maatschappelijke groepen moeten van allerlei ervaringen verschillende indrukken (bewust of onbewust) in hun „ziel“ overhouden. Zij staan immers naar hun maatschappelijke afkomst, het verdere sociale milieu, hun opleiding, onderling verschillend tegenover bijna alle dingen. Hierover is het laatste woord nog niet gesproken en ik hoop, met jou, dat in onze krant over deze zaken nog eens belangrijke, leerzame artikelen zullen verschijnen. Maar..... niet alles tegelijk.

Nu, kameraad, nog het derde punt, dat ik van belang acht. Sla bruggen, schrijf je naar mensen, die ons zeer na staan, ook als hun socialistische opvattingen niet als twee druppels water op de onze gelijken.

„Dat zijn wij volkomen met je eens. In de praktijk is er dan ook samenwerking geweest en wordt regelmatig het oog gehouden op samenwerking met andere groeperingen, voor de toekomst, op punten waar dit nuttig en mogelijk is. In de vorige krant is dit duidelijk uitgesproken in het stuk over „economische actie“. Hierbij is echter van doorslaggevende betekenis, dat men het op de hoofdpunten met elkaar eens moet zijn. Zonder dit is samenwerking zinloos.

Maar ook over degenen, waarmee geen samenwerking bestaat of waarmee deze onmogelijk is, zult ge in onze krant slechts weinig geschreven vinden, dat tegen de persoon gericht is. Ook over Rees zelf is geen slecht woord geschreven en het heeft enige moeite gekost te schrijven op de manier, zoals dit is geschied. De inhoud echter van zijn opvattingen en de wijze waarop hij meende deze publiek te moeten maken, moest op niet zachtzinnige wijze aan de kaak worden gesteld.

In de strijd der ideeën kan men elkaar niet altijd sparen, maar immer moeten we er naar streven niet persoonlijk te worden en de bedoelingen der anderen tot hun recht te laten komen.

In elk geval hebben we er naar gestreefd in het artikel „Geweld of weerbaarheid“ en in deze brieven.

Ik hoop, dat je dit hebt bemerkt en je in elk geval het schrijven van een brief niet zult verleren, ook al zal elke brief niet een artikelje in de krant tengevolge hebben.

Bij Uitgeverij „De Vlam“

Postbus 7046, Amsterdam Z-II

zijn verkrijgbaar:

P. Aarts, De Arbeidersraden, geb. f. 3,90

Idem, Gebrocheerd, deel I, 1,25

Idem, deel II, 2,-

Van Slavenmaatschappij tot

Arbeidersmacht, 0,90

Inauguraal adres, een open brief aan

alle hand- en hoofdarbeiders der

wereld, 0,02

Spartacus en de verkiezingen, 0,05

Darwinisme en Marxisme, 0,20

Open brief aan

Domine Plenter.

In de Eemsbode van 14 Februari schrijft U: „Wij sluiten ons van Gods licht af, wij staan niet open voor Gods liefde. Heetlijk, dat God hardhandig te werk gaat. Dat hij ons gesloten bestaan openrijt door oorlog en dood, dat hij ons potdicht leven openscheurt door ziekte en verdriet. Maar het heerlijkste is, dat hij Jezus Christus zond als het licht der wereld, dat wil schijnen in het leven van alle opengescheurden en opengeretenen.“

Hoe kunt U een God aanbidden, die plezier schijnt te beleven aan het betonen van barmhartigheid, na opzettelijk de mensheid oorlog, dood, ziekte en verdriet te hebben opgelegd? Uw God schijnt zich uit verveling met een sadistisch spel te vermaken. Ten gevolge van de oorlog, waarin landen werden verwoest, is hongersnood ontstaan, waarvan China en

Duitsland een vreselijk beeld geven. Terwijl duizenden van de kou sterven. Reeds Multatuli zeide: „schooner is het geloof, daar is geen God. Schiep uw God behagen in de folteringen der concentratiekampen, dan is hij de wredeste beul, die men zich denken kan.“

Neen, domine, alleen de mensen zelf kunnen door de klassenstrijd van deze chaos een kosmos maken. Wij willen de wonden niet omwikkelen met uw puriteit-lappen en alle verkommering en verwildering afschuiven op de rug van uw God. De maatschappij is er verantwoordelijk voor.

Het dier doodt zijn prooi om zich te voeden of vecht om het wijfje. Maar de mens moordt op bevel der aarde, kapitalistische machten. Heeft de techniek werkt voor de vermetiging: atoomproeven, raketten door de stratosfeer en draadloos bestuurbare vliegtuigen. Dit zal zo blijven, zolang de mensen zich in dienst stellen van het militarisme. Uw dogmatisch bestendige wangetand, door de te zien als de ordmantien Gods. Kerk en Staat worden er door beschermd.

Achter het militarisme staan de bezitters, die hun rijkdommen vergaarden door de uitbuiting der arbeiders. Wil de alles voortbrengende mens plaats nemen aan de aarde, dan wordt hem dat belet door alle bevoorrechte machten tegen welke hij de strijd moet aanbinden. De Christelijke ideologie heeft in twintig eeuwen haar onmacht bewezen, zij predikt berusting en als doel het leven na de dood. Al heeft U collega's die althans tegen de uitwassen protesteren.

Een revolutie, een volkomen omvorming van mens en maatschappij is noodzakelijk, om een Communistische gemeenschap te vestigen. In zulk een samenleving zal het door U gepredikte: „Hij, Uw naaste lief als U zelve, geen ledig woord, maar volle werkelijkheid zijn.“

De God van de bijbel moge zich vermaken met de ellende der wereld, wij zullen trachten haar op te heffen. Het is een zware taak, waarbij wij zaaïend voorwaarts gaan en eerst na ons de oogst verwachten.

6e Verantwoording Trolz Alledem.

G. R. te A. f. 1,05, G. H. te A. f. 1,—, C. A. G. te R. f. f. 3,60, de L. A. O. te R. f. 7,50, J. H. T. te S. f. 2,50, H. W. H. te A. f. 2,50.

Lijst no. 15 f. 18,— Lijst no. 14 f. 20,25.

Lijst no. 64 f. 7,50, Lijst no. 2 f. 60,54.

Vorige opgaven f. 740,42, totaal f. 864,86.

Kameraden, het gaat langzaam, maar zeker. Het laatste (d.i. „zeker“) is in orde. Maar we zouden wel wat vlugger naar de eerste f. 1000,— willen. Hoe denken jullie daarover? Zullen we er met 2 n allen nog een paar schepjes opleggen?

Mededeling van de Administratie.

Gelieve geen geld meer op te sturen naar de Trouwringstraat 8, daar dit voor ons te onslachtig is, de afwikkeling om het geld te innen duurt te lang.

Dus alle geldzendingen op onze giro-rekening 166797 of per postwissel naar postbus 7046.

H. R. te D.

DE OPBOUW.

De opbouw van de in de oorlog aangerichte verwoestingen staat nu in het middelpunt der kapitalistische propaganda. Fabrieken, machines, woonhuizen zijn verloren gegaan, de transportmiddelen zijn versleten, landbouw en veeteelt hebben ernstig geleden. Daarbij komt een schreeuwend tekort aan verbruiksgoederen, zoals textiel, meubilair, keukengerie enz.

Wat deze opbouw eigenlijk voor de arbeidersbevolking betekent, komt het duidelijkst tot uitdrukking, als men de gewone opbouw van het maatschappelijk productie-apparaat beschouwt, zoals deze zich in „normale” tijd voltrekt. Want opbouw vindt altijd plaats. Het arbeidsproces is een productieproces, voor zover uit de ruwe grondstoffen een stroom van nieuwe goederen ontstaat. Doch daarbij worden niet alleen goederen vóórgebracht, doch ook verbruikt. Grondstoffen gaan te gronde, machines en arbeidskracht worden verbruikt. Van deze kant gezien, is het productieproces tegelijk een proces van afbraak, van vernietiging. Het arbeidsproces verloopt dus als het levensproces in het menselijk lichaam: door zelfvernietiging tot zelfopbouw. In het arbeidsproces vindt dus altijd tegelijk een opbouw plaats.

Zolang er mensen op aarde waren, is dit zo geweest en zo zal het ook in de toekomst steeds zijn. Maar de vorm, waarin deze opbouw in het kapitalisme plaats vindt, is voor de arbeidersklasse noodlottig. Want de productiemiddelen behoren niet aan de verenigde mensheid, doch aan een bepaalde klasse, die de grote massa van de bevolking met deze arbeidsmiddelen als loonarbeiders laat werken. Daardoor behoort alles, wat in het arbeidsproces wordt voortgebracht aan de klasse der bezitters, terwijl alles wat in het arbeidsproces vernietigd wordt tegelijk een schadepost voor deze klasse is. De zorg voor het productie-apparaat is dus een taak van de bezittende klasse.

Deze zorg is echter geenszins het uitvloeisel van gemeenschapsgevoel voor het welzijn der samenleving. De arbeidsmiddelen zijn voor de bezittende klasse de bron van rijkdom, macht en aanzien. Hoe meer productiemiddelen de kapitalist bezit, des te groter zijn rijkdom en maatschappelijke macht. Daarom streeft de bezittende klasse er naar haar bezit zoveel mogelijk in productiemiddelen vast te leggen.

Daarom berust de maatschappelijke arbeid in de tegenwoordige tijd op de uitbuiting van de grote massa der bevolking ten bate van hen, die het herstel, de opbouw en de uitbouw van het productie-apparaat tot maatschappelijke taak hebben. En daarbij maakt het verschil, of deze productiemiddelen in privaatzet van afzonderlijke kapitalisten verschijnen, of dat ze gemeenschap-

pelijk bezit van een staatsburocratie zijn, zoals in Rusland. Want ook daar verschijnen de productiemiddelen als middelen tot persoonlijke verrijking in de vorm van fabelachtige salarissen, tot vergroting van persoonlijke macht en van maatschappelijk aanzien. Ook daar is de uitbuiting der grote massa der bevolking de grondslag van het hele arbeidsproces.

Hier ligt de oorzaak van de strijd tussen de klassen om de lengte van de arbeidsdag, om de hoogte van het loon, de snelheid van het arbeidstempo en van de strijd om sociale hervormingen, ten bate van de arbeidersklasse. De arbeidersklasse krijgt van het maatschappelijk arbeidsproduct zoveel, als voor haar directe levensonderhoud noodzakelijk is, en dikwijls dat niet eens, terwijl de rest door de bezittende klasse wordt aangewend, zoals deze dat voor haar nuttig en nodig acht. Wat de arbeidersklasse verbruikt, behoort voor haar tot de „onkosten” van de productie.

Dit is de gewone gang van de opbouw. Een andere tekenis heeft deze in het kapitalisme nooit gehad. En wanneer nu een grootscheepse propaganda gemaakt wordt, dat de in de oorlog aangerichte verwoestingen hersteld moeten worden, wijst de bezittende klasse er op, dat er allereerst nieuwe machines moeten komen, nieuwe fabrieken, nieuwe transportmiddelen. En daarbij bepaalt zij natuurlijk welke machines en welke fabrieken. Volkomen natuurlijk. Want hierin ligt haar rijkdom, macht en aanzien verankerd. De arbeidsmiddelen zijn niet alleen productiemiddelen, doch ze zijn onderprivaat of staatskapitalisme tegelijk machtsorganen van de uitbuitende klasse.

De propaganda voor de nieuwe opbouw wil daarom niet anders zeggen, dan dat de arbeiders een nog geringer deel van de maatschappelijke productie zullen krijgen, dan vroeger reeds het geval was. De arbeidersklasse moet in haar verbruik omlaaggeschroefd worden, om zoveel mogelijk arbeidstijd en arbeidsproducten vrij te krijgen voor de nieuwe machtsvorming der bezittende klasse. Daarom kan de opbouw van de in de oorlog aangerichte verwoestingen voor de arbeidersklasse alleen betekenen, dat ze haar eigen doodsvijand steeds meer versterkt, waarbij ze zelf verkomert.

Het „algemeen belang”, waarmee de bezittende klasse de politieke partijen en de vakverenigingen nu propaganda maken, is daarom een leugen. De leuze: „Alleen arbeid kan ons redden”, moet zo verstaan worden, dat ze luidt: „Alleen de arbeid der massa's kan hen, als uitbuiters redden”.

De opbouw, zoals die nu plaats vindt, wil zeggen, dat na de verschrikkingen van de oorlog, na de verschrikkingen van de vrede over ons komen. De uit-

buiting gaat op verscherpte schaal voort ten bate van aandeelhouders, generaals, diplomaten, fabrieksdirecteuren, hoge staatsambtenaren en vakverenigingsbestuurders. En de gewone bevolking krijgt nauwelijks een dak boven het hoofd, nauwelijks kleding, om zich te dekken.

Dat is de ene kant van de opbouw. Er is ook nog een andere. En deze is dat de uitbuiting niet meer in de oude vormen kan verlopen. De afzonderlijke ondernemers zijn daar niet machtig gestellen. Daarom komt de staat met algemeen bindende voorschriften. De staat, die door de geleide economie niet zo veel gemeend hadden die op te meer de schijn kan bewaren van „boven de partijen te staan”, maar voor een goed deel nu zelf als ondernemer optreedt, doet nu wat de ondernemers is. Hij voert een loonstop en bedrijfsbinding door, maakt stakingen buitengewoon moeilijk, werpt de arbeiders op die len van het „arbeidsfront”, waar ze het meest winstgevend kunnen worden aangewend, stelt het arbeidsloon vast naar het aantal calorien aan voedsel, dat de verschillende beroepsgroepen moeten hebben, om voor de uitbuitingsmachine geschikt te blijven en organiseert de voorlichting van „de publieke opinie” ten bate van het „algemeen belang”.

Dat alles kunnen de afzonderlijke ondernemers niet. En daarom gaat het doorvoeren van de verscherpte uitbuiting op de staat over. Dat is de betekenis van de „geleide economie” en van de „nationalisatie” van bedrijven.

Hoezeer de arbeiders door de nieuwe vormen van druk nog in verwarring mogen zijn, het is zeker, dat ze tenslotte middelen en wegen moeten zoeken, om voor hun levensbelangen op te komen. Hierbij ligt de situatie ook voor de arbeiders anders dan vroeger. Zo min als de afzonderlijke ondernemers de moderne vormen der uitbuiting kunnen hanteren, net zo min kunnen de arbeiders hun oude vormen van verzet handhaven. De gegroeide uitbuitingsmacht eist machtiger vormen van strijd. De oude beroepsstrijd loopt ten einde, de machtsvorming als klasse ligt in de toekomst besloten.

Cijfers zonder meer!

In „Elseviers Weekblad” van 15 en 22 Maart 1947 troffen wij een artikel van Arthur Koestler, „De tragedie van Palestina” aan, waaraan wij het volgende willen ontleenen:

In 1939 bepaalde de regering van Engeland, dat na een laatste toevoer van 75.000 mensen geen Joden meer in Palestina zouden worden toegelaten en dat zij daar steeds een minderheid van een derde van de bevolking zouden moeten blijven. Wat dit betekende in een tijd, dat Hitler Duitsland, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije overheerste, leren we uit de volgende opsomming.

In 1939 werden drie schepen met vluchtelingen, gedeels uit Duitsland, naar hun

Strijd om de macht in de E.V.C.

Tengevolge van het niet verschijnen der krant zijn we slechts in staat geweest van de gebeurtenissen in en rondom de E.V.C. een tamelijk beknopt overzicht te geven. Nu willen we trachten dit verzuim te herstellen.

In de eerste nooduitgave schreven wij reeds, dat naar onze mening de E.V.C. zo velen gemeend hadden die op te kunnen bouwen, dood was. Dat hetgeen nu met de E.V.C. gebeurde slechts een onderdeel van het groeiproces is en dat we hieruit voor de zoveelste maal de lering moesten trekken, dat we als strijdwillende arbeiders mede hebben te bouwen aan een nieuwe arbeidersbeweging met een dusdanige structuurwijziging, dat daarin tot uitdrukking zal moeten komen dat de arbeiders zelf de zeggenschap hebben. Dat we nu zullen moeten leren het ook werkelijk zelf te doen!

Het verdere verloop heeft ons maar al te zeer in het gelijk gesteld. Men is zelfs nog verder gegaan dan wij reeds schreven. Op 16 Februari heeft men in de cantine van de Diergaarde Blijdorp een „ledenvergadering” belegd, waar, van de ruim 3300 Rotterdamse bouwvakleden er 300 aanwezig waren. En van deze 300 was een meerderheid, welke het voorstel van de landelijke leiding van E.V.C.-Bouwvak ondersteunde om het gehele Rotterdamse bedrijfsbestuur te schorsen. Tenminste, zo heet het in een verslag, dat aan de Rotterdamse leden door de landelijke leiding werd toegezonden. Zij, die op genoemde vergadering aanwezig waren, houden vol, dat het tengevolge van de herrie, feitelijk niet tot een normale uitspraak is kunnen komen. Hoofdzak was, dat men een vergadering heeft kunnen in scene zetten en deze vergadering doen beslissen het bestuur te schorsen. Daarmede was immers aan „de democratie” voldaan? Hoe het met de democratie te rijmen valt, dat in een vergadering, waar zegge en schrijve van de 3300 leden er 300 aanwezig zijn, zo maar zonder meer dergelijke, voor het

vertrekhavens teruggestuurd. (Met andere woorden: Naar de gaskamers.)

In 1940 wisten twee schepen met 1800 mensen de haven Haifa te bereiken. De autoriteiten besloten hen naar een verre kolonie te zenden op het schip „Patria”. De passagiers brachten het schip tot zinken. Tweehonderd mensen kwamen om. De „Atlantic” bracht 1650 gevluchte Joden. Dezen werden naar het eiland Mauritius gedeporteerd, waar zij thans nog verblijven.

Een schip met 796 ongelukkigen, aan boord kwam te Stamboul aan. De Turken wilden hen alleen laten landen, als de Engelsen toestemming verleenden om naar Palestina te gaan, welke echter geweigerd werd. Dus stuurden de Turken hen naar Roemenië terug. Een paar mijl van de kust vloog het schip in brand. Allen op een na kwamen om.

leven van een organisatie belangrijke bez.g.n. als rechtsgeldig erkend blijft natuurlijk één van de onbeantwoorde vragen.

Men ging nog verder. Ook de contribussies kunnen worden genomen en dan tienden moesten voor de stalinistische leiding worden veilig gesteld en daarbij waren natuurlijk de in dienst zijnde boden „niet betrouwbaar” genoeg. Een nieuw kantoor werd opgericht (het oude van „het geschorste bestuur” werd gehandhaafd), nieuwe betrouwbare boden werden aangesteld (waaronder „toevalligerwijs?” het stalinistische gemeenteraadslid v. d. Ree) en de leden bericht, dat men de bode moest vragen zich te legitimeren en dat de „echte” zegels, welke moesten worden geplakt, rood zouden zijn. Dat rood had men klaarblijkelijk gekozen, omdat het zo goed bij de omstandigheden paste.

Dit alles lokte weer reactie van de andere kant uit n.l. van de zijde van het plaatselijk bestuur der E.V.C., dat de leden waarschuwde geen geld af te geven aan boden met de „echte rode” zegels, doch gewoon af te dragen aan de oude bekende boden. Een wedloop om de dubbeltjes der leden dus. In tamelijk scherpe bewoordingen werd de stalinistische politiek in de E.V.C. aan de kaak gesteld. Dat de E.V.C. gebruikt wordt voor partij-politieke doeleinden en dat men niet langer van plan is om de partijpolitiek nog langer vrij spel te geven.

Hiermede is dus feitelijk het verzet tegen de landelijke leiding der E.V.C. ontbrand en, wanneer men de zaak juist beschouwt, is hiermede tevens een breuk in de E.V.C. gekomen. Immers, de kwestie Bouwvak is nu tevens een kwestie E.V.C. geworden. Blijft het Rotterdamse E.V.C.-bestuur voet bij stuk houden, dan kan het niet anders of hier vloeien verdere consequenties uit voort. Het uiteenvallen van de E.V.C. of althans het afscheuren van delen daarvan, moet dan het onvermijdelijke gevolg zijn.

Echter, een zaak is nooit zo ernstig of er zit ook een humoristische kant aan. Het plaatselijk E.V.C.-bestuur heeft zich, zoals wij boven reeds schreven, in scherpe bewoordingen uitgelaten tegenover degenen, die menen de E.V.C. voor hun partijpolitiek te kunnen gebruiken. Kennelijk sloeg dit op de C.P.N. Doch wie de schoen past, trekke hem aan. De R.C.P. komt tegen deze uitlating in „De Tribune” van 1 Maart in het geweer. Blijkbaar bedrijft deze groepering ook partijpolitiek in de E.V.C. tenminste de schrijver in genoemd nummer, Sal Santen, erkent dit met zo veel woorden. „Maar”, zegt hij, „dan dient men zich steeds af te vragen, in wiens naam spreekt de partij. Haar partij-politiek betekent in geen enkel opzicht een bedreiging voor de strijdbaarheid der vakbeweging”.

Nu kan Santen wel trachten het zo voor te stellen, als zou de partijpolitiek van de R.C.P. samen vallen met de klassebelangen, doch daarin slaagt hij naar onze me-

ning niet. Hij kan daarin ook niet slagen, omdat iedere partij, hetzij in de zin van de oude sociaal-democratie, de derde internationale, of het Trotskisme, die de machtsverovering van het proletariaat ziet als de verovering van de staatsmacht door de partij, ten alle tijde wilens en wetens, het partijbelang op de voorgrond stelt. De arbeidersklasse zelf wordt daarbij meer werktuig van de partij, dan een zichzelf bevrijdende en het economische leven beheersende klasse.

Trouwens de R.C.P. geeft in haar stellingname ten opzichte van het verloop in en rondom de E.V.C. blijk van enigszins wonderlijke opvattingen. Wij schreven in ons verslag van het E.V.C.-congres: „Wat nu met de E.V.C. gebeurt, is slechts een onderdeel van het groeiproces, enz.” Verder schreven wij, „wat er over is, is slechts een comediestuk in handen van de C.P.N.” In het nummer van 8 Maart ageert Nol Bos daartegen en constateert, dat deze uitlatingen de Spartacusbond ten voeten uit tekent. Volgens hem levert het gebeurde in Rotterdam juist het bewijs van het tegendeel, dus zijn wij er geheel naast. Hij reageert nogal tamelijk fel, doch dit zij hem, als bewijs van zijn jeugdig enthousiasme, vergeven. Alleen deed hij beter te trachten met meer bezonnenheid zijn conclusies te trekken en de feiten, zoals zij zich voordoen, eens goed naast elkander te leggen. Doet hij dit, dan moet hij met ons tot de conclusie komen, dat hetgeen wij schreven zonder meer juist is. En de Rotterdamse situatie vormt daarmede geen bewijs van het tegendeel, alleen maar het bewijs, dat althans een deel van de arbeidersklasse niet van plan is geheel zonder strijd haar klassebelangen ondergeschikt te doen maken aan partijbelangen. Te willen beweren, dat Rotterdam het bewijs levert dat er niets veranderd is in de E.V.C. inderdaad nog het strijdbare wapen is in handen der arbeidersklasse, zoals de arbeiders ook inderdaad gemeend hebben het op te bouwen, is toch werkelijk de boel op zijn kop zetten.

Wij zien als Spartacusbond onze taak misschien enigszins anders dan de kameraden van de R.C.P. dit zien. Wij houden er ons nu eenmaal aan om de arbeiders op geen enkele wijze een rad voor de ogen te draaien of hen te doen vastklampen aan een hoop, die niet verwezenlijkt kan worden. Daarom zeggen wij dan ook, dat de E.V.C. zoals de arbeiders gemeend hebben op te kunnen bouwen, niet meer bestaat. Wat er over is, is werkelijk niets anders dan een C.P.-comediestuk en de arbeiders zullen, willen zij inderdaad de beschikking krijgen over een machts-apparaat van hun klassevijand, zich in de bedrijven vast aan een moeten sluiten en, over elk politiek meningsgeschil heen, hun klasse-macht in de bedrijven op moeten bouwen.

P.S. Bovenstaand artikel is een paar weken blijven liggen. Op aandringen van enkele lezers brengen wij het alsnog. Red:

Taak en wezen van de partij.

(Vervolg van No. 14)

In dit proces van strijdend bewustworden en bewustwordend strijden vervult de revolutionaire partij een grote en noodzakelijke taak. Haar taak bestaat in de eerste plaats in het steunen van deze bewustwording. De les, die moet worden getrokken uit de overwinning en nederlaag en die aan de afzonderlijke arbeiders meer of minder klaar bewust wordt, wordt door de partij geformuleerd en door middel van haar propaganda in de massa gebracht. Het is „de idee“, die tot materiële macht wordt, zodra zij de massa's grijpt. Dit tot materiële macht worden van de idee, zoals het door Marx werd geformuleerd, kan slechts werkelijkheid worden, wanneer zij wordt uitgesproken, klaar en duidelijk, wanneer zij tot een bewust-gemeenschappelijk deel wordt van het denken der arbeiders. Hiertoe is een absolute voorwaarde, dat er een organisatie bestaat, die het denken der afzonderlijke arbeiders tot een eenheid verbindt, die de hoogste graad van bewustwording, die afzonderlijke arbeiders zich eigen maken tot een zuivere, bewust uitgesproken formulering brengt.

De partij, die dit moet doen is niet de commandopost over en evenmin de denkcentrale van de arbeiders: wel is zij het centrale punt, waar alle kiemende

gedachten zich verenigen, waar het groeiende bewustzijn der arbeiders is geconcentreerd en tot uiting wordt gebracht. Zo opgevat, kan de partij zich niet ontwikkelen in tegenstelling tot de arbeiders; zij zuigt haar levenssappen uit de strijdende en in bewustheid groeiende klasse; zij kan slechts leven, zolang deze innige verbinding met de klasse blijft bestaan.

37. Dit algemene proces van bewustwording en de hierop betrekking hebbende activiteit van de partij heeft vele kanten. Wat iedere arbeider duidelijk voelt, de onhoudbaarheid van de toestand, de absolute noodzaak het kapitalisme te vernietigen; moet door de partij in klare formules worden samengevat, het vraagstuk moet in zijn samenhang worden onderzocht, het antwoord moet met wetenschappelijke helderheid en onfeilbaarheid worden gegeven. Even helder moet zijn het standpunt, dat wordt ingenomen ten aanzien van de organisatie van de communistische samenleving, zijn wezenlijke kenmerken, de opheffing van de loonarbeid en de uitbuiting, ook van die door de staat, de organisatie van de economie door de radendemocratie op de grondslag van de arbeidstijdrekening. De noodzaak van de organi-

satie van een communistische plan-economie moet duidelijk worden aangevoeld evenals de wijze waarop de arbeidersklasse deze kan bereiken: hier ligt een nog vrijwel onontgonnen terrein voor de activiteit van de partij, dat desondanks van de grootste betekenis is. Klarheid moet worden gebracht over de wijze waarop het proletariaat zijn eigen machtsorganisaties moet opbouwen; alle sluwe pogingen van de bourgeoisie en haar handlangers, de eigen organisaties der arbeiders, met haar invloed te bemetten, moet worden ontmaskerd, de sluipende bacil van het langzame ontfutselen van het zelfbeslissingsrecht van de arbeiders moet worden opgespoord en aangewezen. Veelszijdig is de taak van de partij in het proces van bewustwording en voorlichting, altijd durend moet haar waakzaamheid zijn tegenover de gevaren, die de strijd van de arbeiders bedreigen. Als het meest bewust strevende, het meest geschoolde deel van de klasse is de partij in staat de dreigende gevaren het eerst te onderkennen, mogelijkheden voor nieuwe machtsorganisaties het eerst te doorgronden en zij moet er voor strijden, dat haar inzicht door de arbeiders wezenlijk wordt benut, door het met woorden te propageren en, waar het nodig is, daadwerkelijk in te grijpen, zodat haar voorbeeld de arbeidersklasse in haar strijd omhoog stuwt.

Wordt vervolgd.

Socialisme in Tsjecho Slowakije.

Er is, buiten Rusland en Yoego-Slavië, geen ander land in Europa, waar het voor de arbeiders prachtige uitzicht dan in Tsjecho-Slowakije. Immers, de bevrijding van dit land door het Russische leger, en de beslissende invloed, die de Moskou-getrouwe communisten in de regering hebben, bieden voor hen, die dit als maatstaf gebruiken, voldoende waarborg. Het is daar, volgens „De Waarheid“ een en al socialisme.

Van onze eigen correspondent ontvingen we zoeven bericht van een verdere stap in deze richting. Er is namelijk in het parlement van de Tsjecho-Slowakse republiek een wetsontwerp ingediend, dat zich ten doel stelt de werkkrachten te mobiliseren in verband met het „Twee-jarenplan“.

Daarin wordt aan de overheid, in samenwerking met vakverenigingen en ondernemers, het recht gegeven voor de arbeiders te bepalen, waar en bij welke baas zij moeten werken. Arbeiders, in daarvoor aangewezen bedrijfstakken, worden op last van de arbeidsbeurs ontslagen en moeten het werk opnemen in bedrijven, welke hun worden aangewezen. Ook kan het gebeuren, dat ze van het kantoorwerk naar de werkbank moeten verhuizen. Bij onwil gelden als straffen: vermaning in het openbaar, loonaftrek voor een dag, gevangenisstraf tot drie

maanden, en, in bijzondere gevallen verwijzing naar de dwang-arbeidsdienst.

In wezen komt het dus daarop neer, dat de vrije arbeid wordt opgeheven en de gedwongen arbeid daarvoor in de plaats komt. Wie zich niet vrijwillig er dwang-arbeidsdienst verhuizen. Dit zijn in schik, kan naar de gevangenis of de blijkbaar inrichtingen, die ook tot het „socialisme“ behoren.

We begrijpen best, dat de „Waarheid“ geestdriftig is over dit „socialisme“: het is het socialisme der leiders, die er naar hunkeren de arbeiders te kunnen commanderen en dirigeren. De arbeiders, die gecommandeerd worden, zullen er anders over denken.

Herdenking 13 April 1942.

Het is ons bekend geworden, dat van de zijde van het Comité tot verzorging van de laatste rustplaats van tien gefusilleerde revolutionairen, op Zondag 13 April a.s. geen bijzondere bijeenkomst te Westerveld wordt georganiseerd. Dit houdt mede verband met het feit, dat bij de directie van het Crematorium bezwaren bestaan tegen het houden van een jaarlijkse demonstratieve bijeenkomst. Er bestaat echter bij dit bestuur geen enkel bezwaar, dat op die dag een bezoek aan Westerveld wordt gebracht.

Een en ander brengt de kern Centrum van Spartacus er toe, wetende dat verschil-

lende kameraden die dag Westerveld zullen willen bezoeken, hen uit te nodigen met elkander te gaan.

Wie mee wil gaan zorg 's morgens om 9.45 uur aan het Centraal Station aanwezig te zijn.

Het ligt verder in het voornemen na het bezoek gezamenlijk naar Haarlem te wandelen en vandaar verder per trein terug te keren. Men kan er op rekenen ongeveer om zes uur weer te Amsterdam te zijn.

Op deze wijze hopen wij op deze dag de onderlinge solidariteit te bevorderen.

Kern Amsterdam-Centrum.

Oorlogsargumenten?

Om in de komende derde wereldoorlog, die met de rede van president Truman werd ingeluid, te bewijzen, dat Amerika het „recht“ aan zijn zijde heeft, werden te Washington geheime documenten over Griekenland gepubliceerd.

Dat in die geheime documenten de overtuiging van de Amerikaanse waarnemers naar voren komt (en deze dus blijkbaar van Amerikaans maaksel zijn), doet misschien niet zo veel aan de zaak als

Maar dat er geheime documenten gepubliceerd worden doet ons denken aan het Führer haupthoofkwartier, dat ook steeds geheime documenten vond, welke documenten altijd weer het bewijs moesten leveren, dat het „recht“ aan Duitse zijde was.

19 APRIL 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 16

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f.1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te Admam

Voor Hollands Glorie.

De opbouw is in gevaar. Het stormseizoen is gehees!

Een grootse perscampagne is ingezet, om de bevolking duidelijk te maken, dat het niet goed gaat in Nederland. We leven boven onze stand, wordt ons verteld. Cijfers moeten ons aantonen, hoe ver we boven onze stand leven. Alle Nederlandse arbeidersgezinnen zouden een schuld van rond 600 gulden aan het buitenland hebben. De totale som voor het jaar 1947 zou 1400 miljoen gulden bedragen, waarvan negen honderd miljoen gulden aan leger en vloot gaan.

Allen doen mee aan deze campagne. De dagbladen, weekbladen, advertentiekrantjes, het mededelingenblad van de Arbeidsreserve, enz.

Het schip van de Nederlandse staat dreigt vast te lopen en alle hensen worden aan dek geroepen, om het weer in goed vaarwater te brengen.

Het deviezenfonds, waarover Nederland beschikt, moet op peil worden gebracht. En dat zal gebeuren door versobering, besparing aan koffie, thee, cacao. Het kenmerkende hierbij is, dat een propaganda voor versobering eigenlijk overbodig zou zijn. Want de artikelen, die met buitenslands geld moeten worden ingekocht, gaan eenvoudig van de bonnenlijst. Als de regering beslist, dat dergelijke artikelen niet mogen worden ingekocht, dan is door regeringsbesluit de „versobering“ een feit geworden.

Hetzelfde geldt voor eieren en zuivelproducten, die weliswaar in Nederland zelf geproduceerd worden, maar die de regering minder noodzakelijk acht voor de voeding van de werkende mensen. Natuurlijk weten de heren van de regering, of hun deskundigen, die hun advies moeten geven, evengoed als ieder gewoon mens, dat deze producten hoog noodzakelijk zijn voor de voeding, maar och, je kan ze gemakkelijk in het buitenland verkopen en je krijgt er goed buitenslands geld voor. De deviezenpositie wordt er door verbeterd. Zo staat het ook met textiel en feitelijk met elk product, dat in het buitenland met succes in geld kan worden omgezet.

We herhalen, propaganda voor de versobering hoeft eigenlijk niet te worden gemaakt. Een besluit en een daad van de desbetreffende regering-instanties en de versobering is er. Als de distributiedienst de als luxe aangemerkte goederen niet verstrekt, zijn ze voor arbeidersgezinnen onbereikbaar.

De perscampagne is er dan ook alleen op gericht om dit aannemelijk te maken en goed te praten. Het is bedoeld om de mopperaars en ontevreden de wind uit de zeilen te nemen. Maar over het feit, dat door deze, met een slag doorgevoerde inkrimping van het verbruik van het overgrote deel van de bevolking, gedemonstreerd wordt, hoe afhankelijk we zijn, van dit centrale machtsapparaat van het kapitaal, daarover hoort men geen woord. En toch is dat het belangrijkste. We zijn in de greep van het monster, dat ons de keel meer en meer dichtknijpt. Het is een schrale troost, dat niet meer toegeknepen zal worden dan wetenschappelijk verantwoord is, niet verder dus dan tot de grens, dat niet alle lut er uit gaat.

Het besparen op het verbruik der zogenaamde luxe-artikelen, of de minder noodzakelijk geachte zuivelproducten, textielgoederen enz. levert voor het deviezenfonds maar een paar slordige miljoenen op. Belangrijker, van veel meer gewicht is, dat de productie van goederen, die met succes in het buitenland kunnen worden verkocht wordt opgevoerd. Onder de druk van de regering wordt het bedrijfsleven aangespoord om zoveel mogelijk voor de export te werken. Bedrijven, die kans zien om naar het buitenland te exporteren, hebben alle hulp van de overheidsinstanties, krijgen toewijzingen voor grondstoffen e.d., die aan de andere bedrijven in het geheel niet of maar schaars worden toegekend.

Uit de inhoud:

1. Geestelijke slavernij III.
2. Drievan in de nacht.
3. N.V.V. Democratie.
4. Wij moeten het zelf doen.

Export versterkt pas goed de deviezenpositie en is daarom veel waardevoller voor de economische positie van het land, dan het besparen van deviezen.

Maar de Nederlandse producten kunnen alleen hun weg op de buitenlandse markt vinden als ze goedkoop zijn, als ze kunnen concurreren. De kosten moeten daarom zo laag mogelijk worden gehouden. De arbeiders, wier levenspeil door de bonnenlijst en door de loonstop omhooggedrukt wordt, moeten meer produceren. Dat is het offer, dat van hen gevraagd wordt.

De opvoering der productie wordt op alle denkbare wijzen doorgevoerd. Het tariefloos wordt weer ingevoerd, het tempo van de lopende band wordt verhoogd, men tomt aan de 8-urendag, invoering van vrijwillige Zondagsarbeid. Men maakt Helden van de Arbeid, geeft voorbeelden van arbeiders, die vrijwillig hun vrije tijd opofferen, zoals b.v. onlangs de mijnwerkers; hun foto's kon men in alle kranten vinden. Die niet meedoet aan de productie-verhoging wordt voor a-sociaal of onmaatschappelijk uitgekregen.

Als de arbeiders harder en langer werken leveren zij niet alleen meer producten, ze maken ook meer winst voor den ondernemer. Daarom juicht de gehele bezittende klasse en allen, die in de winsten delen, de propaganda voor de productieverhoging toe. Het is één groot front van de gehele bezittende klasse, die de arbeiders aanspoort om hun laatste krachten te geven.

Dat was te allen tijde zo, nieuw is alleen, dat alles er op gezet wordt deze winsten de vorm van deviezen te laten aannemen. Het deviezenfront van de Nederlandse Staat is het getrouwe spiegelbeeld van de macht van de bezittende klasse in het raam van het internationale kapitalisme. Met deviezen alleen kan de opbouw van een modern leger bekostigd worden, dat Nederland in staat stelt een rol van betekenis in de internationale machtsstrijd te spelen. De woordvoerders van de Partij van de Arbeid, P. J. Schmidt e.a. hebben herhaaldelijk uiteengezet, dat de tijd van de Nederlandse neutraliteit en een politiek van ontwapening voor goed voorbij is. Samen gaan met de Westerse democratieën, met een leger en vloot, die voor hun taak be-